

Wijzigingsblad

Bij versie 2.0 van BRL SIKB 12000

Vastgesteld door:	CCvD Bodembeheer op 8 december 2022
Van toepassing op:	BRL SIKB 12000, Tijdelijke grondwaterbemalingen, versie 2.0, d.d. 30 maart 2017, inclusief de daarbij horende protocollen 12010,12020,12030 en 12040, allen versie 2.0
Versie wijzigingsblad:	n.v.t.

Wijziging nummer: 1
Datum vaststelling: 8 december 2022 Datum in werking treden: Datum van inwerkingtreding Omgevingswet (1 januari 2024) Datum intrekking: Onbepaald
Van toepassing op <ul style="list-style-type: none">
- BRL SIKB 12000 Tijdelijke grondwaterbemalingen
- Protocol 12010 voorbereiden melding of vergunningaanvraag
- Protocol 12020 voorbereiden technische uitvoering
- Protocol 12030 uitvoeren bemaling
- Protocol 12040 aansturing bemaling
Achtergrond wijziging: <p>Om aan te sluiten bij de beoogde nieuwe terminologie onder de Omgevingswet is de BRL 12000 'Omgevingswet-proof' gemaakt door onderstaande wijzigingen.</p>
Wijziging van de tekstpassage: BRL SIKB 12000 Gehele tekst 'melding' vervangen door 'informatieplicht' <hr/> Gehele tekst 'melder' vervangen door 'informatieplichtige' <hr/> Gehele tekst 'meldingsplichtig' vervangen door 'informatieplichtig' <hr/>

Par 1.2 Toepassingsgebied

Zin: 'Het toepassingsgebied van deze beoordelingsrichtlijn betreft:

- de tijdelijke grondwaterbemalingen die moeten voldoen aan de Waterwet (artikelen 6.4, 6.5, 6.16 en 6.26), het Waterbesluit, de Waterregeling en de keur of grondwaterverordening van het betreffende waterschap;'

vervangen door:

'Het toepassingsgebied van deze beoordelingsrichtlijn betreft:

- de tijdelijke grondwaterbemalingen die moeten voldoen aan de Omgevingswet (artikel 5.1, lid 2), het Besluit activiteiten leefomgeving, de waterschapsverordening van het betreffende waterschap en het omgevingsplan van de betreffende gemeente;'

Tabel 1.1 Overzicht wet- en regelgeving en bevoegd gezag

Verwijderd: Waterwet, keur

Vervangen door: Omgevingswet, Besluit activiteitenleefomgeving, waterschapsverordening en omgevingsplan

---

Toelichting tabel 1.1

Toegevoegd:

Wateronttrekkingsactiviteit

Een wateronttrekkingsactiviteit is volgens de definitie van het begrip (bijlage A van de Omgevingswet)

'een activiteit inhoudende:

- a. het onttrekken van water aan een oppervlaktewaterlichaam,
- b. het onttrekken van grondwater door een daarvoor bestemde voorziening, of
- c. het in de bodem brengen van water, ter aanvulling van het grondwater, in samenhang met het onttrekken van grondwater door een daarvoor bestemde voorziening.'

Deze definitie vormt een samenvoeging van de handelingen die de Waterwet reguleerde in artikel 6.4 (onttrekken van grondwater of infiltratie van water) en 6.5, aanhef en onder a (onttrekken van water aan een oppervlaktewaterlichaam).

Toelichting tabel 1.1

Retourneren/retourbemaling

Retourneren valt niet onder het begrip 'infiltratie' in de Waterwet. Ook al wordt retourbemaling in de praktijk infiltratie genoemd, juridisch gezien betreft dit geen infiltratie, maar een lozing in de bodem. Voor lozing in de bodem is in principe B&W of Gedeputeerde Staten het bevoegd gezag. Maar het waterschap is bevoegd gezag indien aan de watervergunning voor het onttrekken van grondwater voorschriften zijn verbonden over het terugbrengen van het onttrokken water in de bodem. Zie art. 2.2 lid 5 Activiteitenbesluit / Besluit lozen buiten inrichtingen.

vervangen door

Retourneren/retourbemaling

De Waterwet bevatte een definitie van infiltreren, deze definitie komt niet terug in de Omgevingswet. Infiltreren is wel te vinden als onderdeel van de definitie van het begrip wateronttrekkingsactiviteit (zie hierboven toelichting op het begrip, onder c). Hier treden inhoudelijk geen wijzigingen op tussen beide stelsels. Retourneren valt niet onder 'infiltreren'. Ook al wordt retourbemaling in de praktijk infiltratie genoemd, juridisch gezien betreft dit geen infiltratie, maar een lozing in de bodem. Voor lozing in de bodem is in principe B&W het bevoegd gezag.

Toelichting tabel 1.1**Saneren**

Lozingen van grondwater bij saneringen en proefbronnering zijn eveneens opgenomen in het Blbi en Barim/Activiteitenbesluit en vallen in bovenstaande tabel onder lozen. Saneren is (definitie uit de Wet Bodembescherming (Wbb)): 'het beperken en zoveel mogelijk ongedaan maken van verontreiniging en de directe gevolgen daarvan of van dreigende verontreiniging van de bodem'. Dit betreft niet alleen een sanering in uitvoering, maar ook het verplaatsen of beïnvloeden van verontreinigde grond of grondwater.

vervangen door

Saneren

Met de inwerkingtreding van het nieuwe stelsel veranderen de regels voor bodemsanering ingrijpend. De activiteiten worden onder het Besluit activiteiten leefomgeving (Bal) gereguleerd als milieubelastende activiteit. De bevoegdheid voor deze activiteiten komt bij de gemeente te liggen. Onder de Omgevingswet komt het systeem van gevalsbeschikkingen op grond van de huidige Wet bodembescherming te vervallen. Het Bal komt hiervoor in de plaats en bevat regels voor diverse milieubelastende activiteiten. Voor het saneren van de bodem gelden dus algemene rijksregels van het Bal. De milieubelastende activiteit saneren van de bodem is in paragraaf 3.2.23 van het Bal aangewezen.

Het saneren van de bodem is (bijlage I, begrippen van het Bal): 'het beperken of ongedaan maken van de blootstelling aan de verontreiniging in de bodem'. Dit kan door de bodemverontreiniging weg te nemen door de grond te ontgraven en af te voeren. Of door het wegnemen van de contactmogelijkheden door het aanbrengen van een afdeklaag op de verontreinigde bodemlaag. De inhoudelijke regels die van toepassing zijn op de activiteit saneren van de bodem zijn de regels in paragraaf 4.121 en paragraaf 5.2.2 van het Bal. Er gelden meld- en informatieplichten, en geen vergunningplicht voor bodemsanering.

Naast de regels voor de milieubelastende activiteit saneren van de bodem kunnen er ook regels staan in:

- het omgevingsplan van de gemeente, bijvoorbeeld over wanneer een sanering verplicht is en over de wijze van saneren (maatwerk);
- de omgevingsverordening van de provincie, bijvoorbeeld regels over een grondwatersanering; en
- de waterschapsverordening van het waterschap, bijvoorbeeld voor het lozen op oppervlaktewater

Toelichting tabel 1.1**Beïnvloeden en/of verplaatsen grondwaterverontreinigingen**

Door tijdelijke bemalingen kunnen grondwaterverontreinigingen worden beïnvloed en/of verplaatst. Het verplaatsen van verontreinigd grondwater is een handeling die moet worden gemeld op grond van art. 28 Wet bodembescherming. De melding moet worden gedaan aan het Wbb-bevoegde gezag: de provincie of de zogeheten 'bevoegd-gezag-gemeente' (art. 88 Wbb). Dit betreft een extra verplichting naast (het aanvragen van) de watervergunning of de melding voor de onttrekking en eventuele andere juridische verplichtingen. Mogelijk is een saneringsplan vereist.

vervangen door

Beïnvloeden en/of verplaatsen grondwaterverontreinigingen

Door tijdelijke bemalingen kunnen grondwaterverontreinigingen worden beïnvloed en/of verplaatst. Onder de Omgevingswet moeten provinciale vergunningplichtige grondwateronttrekkingen getoetst worden aan de beoordelingsregels van het Besluit kwaliteit leefomgeving (Bkl).

Een vergunning mag alleen worden verleend indien deze verenigbaar is met de doelen voor het beschermen en behouden van de kwaliteit van het watersysteem, het vervullen van

maatschappelijke functies door het watersysteem, zoals drinkwater, maar ook de in het regionale waterprogramma opgenomen maatregelen (zie art. 8.84 Bkl). Dat betekent dus ook dat een indirect effect als gevolg van het verplaatsen of verspreiden van een verontreinigingspluim bij deze beoordeling meegewogen moet worden. Ditzelfde geldt voor de waterschappen. Ook zij houden bij de beoordeling van niet door het Rijk vergunningplichtig gestelde grondwateronttrekkingen (en het brengen van water in de bodem ter aan vulling van het grondwater (infiltreren) in samenhang met het onttrekken van grondwater door een daarvoor bestemde voorziening) rekening met de gevolgen hiervan voor de grondwaterkwaliteit. Dit is geregeld in de bruidsschat voor de waterschapsverordening.

Toelichting tabel 1.1

Maatwerk

Het bevoegd gezag is bevoegd om, indien dit expliciet is aangegeven in een wet/besluit/regeling, naast de eisen in de besluiten maatwerkvoorschriften op te stellen. Op grond van het Activiteitenbesluit en het Besluit lozen buiten inrichtingen kunnen maatwerkvoorschriften worden opgesteld voor de kwaliteit van het te lozen grondwater, bijvoorbeeld wat betreft chloride- of ijzergehalten of andere waterkwaliteitsaspecten. De watervergunning en het maatwerkvoorschrift zijn aparte besluiten, ieder met een eigen (eventueel hetzelfde) bevoegd gezag en eigen procedure. Ze kunnen niet worden geïntegreerd in één besluit, alleen al omdat beide besluiten een verschillende grondslag hebben. De watervergunning vloeit voort uit de Waterwet, terwijl de mogelijkheid van het opleggen van een maatwerkvoorschrift volgt uit een algemene maatregel van bestuur.

vervangen door

Maatwerk

Het bevoegd gezag is bevoegd om, indien dit expliciet is aangegeven in een wet/besluit/regeling, naast de eisen van deze regelingen een maatwerkvoorschrift op te stellen. Zo is op grond van het Bal maatwerk vrijwel altijd mogelijk. De waterschapsverordening of het omgevingsplan kan die mogelijkheid ook hebben opgenomen.

Een maatwerkvoorschrift geldt voor een individueel geval en staat in een apart maatwerkbesluit. Met het maatwerkvoorschrift kan het bevoegd gezag algemeen geldende voorschriften in concrete situaties specifiek maken. Zo kan het bevoegd gezag met maatwerkvoorschriften:

- algemene regels nader invullen of aanvullen
- eisen opstellen die strenger of minder streng zijn dan de algemene regels
- afwijken van een verbod in algemene regels

Een voorbeeld van een maatwerkvoorschrift: een bedrijf krijgt toestemming om koelwater te lozen via een andere lozingsroute dan mag volgens het Bal, omdat er geen aansluiting op het vuilwaterriool is.

Het bevoegd gezag neemt het maatwerkvoorschrift meestal op in een apart maatwerkbesluit. Als voor een activiteit een omgevingsvergunning nodig is, dan is er in veel gevallen een verplichting om het maatwerk in een vergunningvoorschrift op te nemen. Het is dan geen maatwerkvoorschrift meer, maar gewoon een vergunningvoorschrift.

Er zijn grenzen aan het stellen van maatwerk. Vaak gelden de beoordelingsregels voor vergunningen en de eisen aan vergunningvoorschriften ook voor maatwerkvoorschriften. Artikel 4.5, lid 1 Omgevingswet verklaart paragraaf 4.3.2 van de Omgevingswet van overeenkomstige toepassing op het opstellen van maatwerkvoorschriften. Hierin staan algemene uitgangspunten, zoals het waarborgen van de veiligheid en het beschermen van de gezondheid.

Toelichting tabel 1.1

Milieueffectrapportage (*Wijziging Besluit milieueffectrapportage in werking 1 april 2011*)

Een milieueffectrapportage (MER) is altijd verplicht als er meer dan 10 miljoen m³/jaar wordt onttrokken of geïnfilterd. Bij een lager volume geldt een beoordelingsplicht voor het bevoegd

gezag. Als de onttrekking of infiltratie belangrijke nadelige gevolgen voor het milieu kan hebben op grond van de selectiecriteria als bedoeld in bijlage III bij de EEG-richtlijn milieu-effectbeoordeling, moet ook voor onttrekkingen of infiltraties kleiner dan 10 miljoen m³/jaar een MER worden opgesteld (categorie D15, indicatieve drempelwaarde 1,5 mln m³/jaar grondwater). Dit ter beoordeling van het bevoegd gezag van de moederprocedure (= de vergunning van de onttrekking of de infiltratie). De MER moet worden ingediend bij de aanvraag om een watervergunning voor de onttrekking of infiltratie. Er volgt geen apart besluit op de MER, maar de conclusies van de MER worden meegenomen bij het besluit tot verlening of weigering van de watervergunning voor de onttrekking of infiltratie.'

vervangen door

Milieueffectrapportage (Omgevingsbesluit)

Een milieueffectrapportage (MER) is altijd verplicht als er meer dan 10 miljoen m³/jaar grondwater wordt onttrokken of kunstmatig wordt aangevuld (Omgevingsbesluit, afd. 11.2 en Bijlage V, cat. K1, kolom 2) en als deze vergunningplichtig is op grond van de waterschapsverordening of de omgevingsverordening. Bij een lager volume geldt een m.e.r.-beoordelingsplicht voor het bevoegd gezag. Als de onttrekking of infiltratie belangrijke nadelige gevolgen voor het milieu kan hebben op grond van de selectiecriteria als bedoeld in bijlage III bij de EEG-richtlijn milieu-effectbeoordeling, moet ook voor onttrekkingen of infiltraties kleiner dan 10 miljoen m³/jaar een MER worden opgesteld (cat. K1, kolom 3). Dit ter beoordeling van het bevoegd gezag van de moederprocedure (= de omgevingsvergunning). De MER moet worden ingediend bij de aanvraag om een omgevingsvergunning voor een wateronttrekkingsactiviteit (grondwater). Er volgt geen apart besluit op de MER, maar de conclusies van de MER worden meegenomen bij het besluit tot verlening of weigering van de omgevingsvergunning.

Toelichting tabel 1.1

Coördinatie (tussen wetten)

In de Waterwet (Ww) en Wet milieubeheer (Wm) zijn coördinatiebepalingen opgenomen: zie artikel 6.27 Ww en hoofdstuk 4.1 Wm. De coördinatiebepalingen zorgen voor afstemming van vergunningprocedures als er zowel een milieuvergunning als een watervergunning nodig is. Deze afstemmingsverplichting geldt echter alleen voor de zogenoemde GBPV-bedrijven (voorheen IPPC-bedrijven). Naast de afstemming van vergunningprocedures geldt dat er ook inhoudelijke afstemming moet plaatsvinden.

vervangen door

Coördinatieregeling

Afdeling 3.5 van de Algemene wet bestuursrecht (Awb) gaat over coördinatie van de behandeling van samenhangende besluiten. In sommige gevallen bepaalt de Omgevingswet dat bestuursorganen de coördinatieregeling van afdeling 3.5 van de Awb verplicht moeten gebruiken. Dit is terug te vinden in artikel 16.7 Omgevingswet. De coördinatieregeling zorgt voor afstemming van vergunningprocedures als er bijvoorbeeld een omgevingsvergunning voor een wateractiviteit en een omgevingsvergunning voor een andere activiteit gelijktijdig moet worden aangevraagd (artikel 16.7 lid 1, onder b, Ow). Naast de afstemming in beide vergunningprocedures geldt dat er ook inhoudelijke afstemming tussen beide bevoegde gezagen moet plaatsvinden.

Toelichting tabel 1.1

Samenloop van bevoegdheden (binnen de Waterwet)

Nadat de aanvraag is ontvangen, moet bepaald worden welk bestuursorgaan bevoegd gezag is voor de watervergunning. Bij enkelvoudige aanvragen ten behoeve van een tijdelijke bemaling is dat het waterschap. Bij aanvragen voor een samenstel van handelingen is in principe het hoogste betrokken bestuursorgaan het bevoegd gezag (art. 6.17 Ww). De betrokken bestuursorganen kunnen echter gezamenlijk besluiten om een ander dan het hoogste betrokken bestuursorgaan als bevoegd gezag aan te wijzen.

vervangen door

Samenloop van bevoegdheden (Omgevingswet)

Het bevoegd gezag is het bestuursorgaan dat een vergunningaanvraag behandelt, meldingen ontvangt en bevoegd is voor toezicht en handhaving. De Omgevingswet kent een bevoegdheidstoedeling voor wateractiviteiten en andere activiteiten dan wateractiviteiten (afdeling 4.1 Omgevingsbesluit). Het is niet toegestaan om in 1 aanvraag om een omgevingsvergunning voor een wateractiviteit én een omgevingsvergunning voor een andere activiteit aan te vragen. Dat moeten dus aparte aanvragen zijn.

Een aanvraag kan [enkelvoudig](#) of [meervoudig](#) zijn. Een initiatiefnemer is vrij om 1 meervoudige aanvraag, of meerdere enkelvoudige aanvragen in te dienen (artikel 5.7 Omgevingswet).

Initiatiefnemers hoeven zelf niet te bedenken naar welk bevoegd gezag hun aanvraag moet: dat volgt automatisch bij gebruik van het Omgevingsloket. Het Omgevingsloket is onderdeel van het Digitaal Stelsel Omgevingswet (DSO). Via het Omgevingsloket kunnen initiatiefnemers een vergunningaanvraag, een melding of een informatieplicht indienen.

Bij een enkelvoudige aanvraag voor een omgevingsvergunning ten behoeve van een tijdelijke bemaling is dat het waterschap. Bij een meervoudige aanvraag voor wateractiviteiten is in principe 'laagst bevoegd gezag, tenzij' (artikel 5.8 Omgevingswet en afdeling 4.1 Omgevingsbesluit). Een bestuursorgaan kan de beslissingsbevoegdheid voor een omgevingsvergunning delegeren aan een ander bestuursorgaan, dan wordt dat andere bestuursorgaan bevoegd gezag. De regels hiervoor staan in artikelen 5.16 Omgevingswet en 4.17 en 4.36 Omgevingsbesluit.

Paragraaf 1.6 definities

Grondwater

Water dat vrij onder het aardoppervlak voorkomt, met de daarin aanwezige stoffen (Artikel 1.1 van de Waterwet).

Vervangen door

Grondwater

Water dat zich onder het bodemoppervlak in de verzadigde zone bevindt en dat in direct contact met de bodem of ondergrond staat (begrippen, bijlage A van de Omgevingswet).

Paragraaf 1.6 definities

Infiltreren van water

In de bodem brengen van water, ter aanvulling van het grondwater, in samenhang met het onttrekken van grondwater (Artikel 1.1 van de Waterwet). Infiltreren heeft in de Waterwet een beperkte betekenis: het brengen van water in de bodem, met het oog op het onttrekken daarvan. Retourbemaling (onttrokken grondwater terugbrengen in de bodem) hoort daar niet onder en wordt daarom buiten beschouwing gelaten.

Vervangen door

Infiltreren van water

De definitie komt niet terug in de Omgevingswet. Infiltreren is wel te vinden als onderdeel van de definitie van het begrip wateronttrekkingsactiviteit (zie onder c). Een wateronttrekkingsactiviteit is 'een activiteit inhoudende:

- a. het onttrekken van water aan een oppervlaktewaterlichaam,
- b. het onttrekken van grondwater door een daarvoor bestemde voorziening, of
- c. het in de bodem brengen van water, ter aanvulling van het grondwater, in samenhang met het onttrekken van grondwater door een daarvoor bestemde voorziening.' (bijlage A van de Omgevingswet).

Infiltreren heeft een beperkte betekenis: het brengen van water in de bodem, met het oog op het onttrekken daarvan. Retourbemaling (onttrokken grondwater terugbrengen in de bodem) hoort daar niet onder en wordt daarom buiten beschouwing gelaten.

Paragraaf 1.7 afkortingen

Verwijderd: Barim, BLBI, Wbb, Wm, Wtw, Wabo

Toegevoegd: Bal, Bkl

Protocol 12010 voorbereiden melding of vergunningaanvraag

Titel

'voorbereiden melding of vergunningaanvraag' vervangen door 'voorbereiden informatieplicht of vergunningaanvraag'

Gehele tekst

'melding' vervangen door 'informatieplicht'.

Gehele tekst

'meldingsplichtig' vervangen door 'informatieplichtig'.

Gehele tekst

'meldingsplichtig' vervangen door 'informatieplichtig'.

Paragraaf 2.1 eerste alinea

'conform wet- en regelgeving zoals Waterwet, keur, BARIM of BLBI'

vervangen door

'conform wet- en regelgeving zoals de Omgevingswet, de omgevingsverordening, de waterschapsverordening of het omgevingsplan.'

Paragraaf 2.6.3

Zin: 'de beoordeling of de bemaling m.e.r.-beoordelingsplichtig (vanaf 1,5 miljoen m³) of m.e.r.-plichtig (vanaf 10 miljoen m³) is. Op de site van infomil (www.infomil.nl) is hierop een toelichting te vinden;

vervangen door

'de bemaling is m.e.r.-beoordelingsplichtig of m.e.r.-plichtig (vanaf 10 miljoen m³) als deze vergunningplichtig is op grond van de waterschapsverordening of omgevingsverordening. Op de site van [Informatiepunt](https://iplo.nl/) Leefomgeving (<https://iplo.nl/>) is hierop een toelichting te vinden;'

Bijlage 3, 2^e alinea

'Nationaal waterplan' vervangen door 'Nationaal Waterprogramma'.

Bijlage 3, onderdeel 6

Zin: 'Resultaat van dit onderdeel:

- duidelijkheid over het risico op de aanwezigheid van verontreinigingen dan wel de aanwezigheid, ligging en aard van bodem- en grondwaterverontreinigingen. Duidelijkheid over de noodzaak voor een aanvullende melding Wbb (zie kader);'

vervangen door:

'Resultaat van dit onderdeel:

- duidelijkheid over het risico op de aanwezigheid van verontreinigingen dan wel de aanwezigheid, ligging en aard van bodem- en grondwaterverontreinigingen. Verplaatsen of verspreiden van een verontreinigingspluim moet in de beoordeling van de vergunningaanvraag of informatieplicht worden meegenomen.'

Bijlage 3, onderdeel 6

Kader: Melding Wbb (inclusief tekst) is verwijderd.

Gehele tekst

'zuiveringstechnisch' vervangen door 'zuiveringstechnisch'.

Bijlage 4, par. 3.7

Zin: 'Het is raadzaam om hierover eerst contact op te nemen met de desbetreffende beheerder van de grondwaterkwaliteit (dit zijn de provincies middels de Wet Bodembescherming) over de noodzaak (en eventuele invulling) van een aanvullend onderzoek.'

vervangen door

'Het is raadzaam om hierover eerst contact op te nemen met het bevoegd gezag voor de grondwateronttrekking (de provincie of het waterschap) over de noodzaak (en eventuele invulling) van een aanvullend onderzoek.'

Protocol 12020, voorbereiden technische uitvoering

Gehele tekst

'melding' vervangen door 'informatieplicht'.

Gehele tekst

'melder' vervangen door 'informatieplichtige'.

Gehele tekst

'meldingsplichtig' vervangen door 'informatieplichtig'.

Protocol 12030, uitvoeren bemaling

Gehele tekst

'melding' vervangen door 'informatieplicht'.

Gehele tekst

'melder' vervangen door 'informatieplichtige'.

Protocol 12040, aansturen bemaling

Gehele tekst

'melding' vervangen door 'informatieplicht'.

Gehele tekst

'melder' vervangen door 'informatieplichtige'.